

magyar űrhajós

bkk. 5. üzenet moszkvából: minden rendben

1/ng/rj di n

1980. május 30.

minden rendben, stop. a pille kifogástalanul dolgozik, a kísérletek folytatódnak, üdvözlés, stop. - ez a távirat pénteken délután 12 óra 15 perckor érkezett meg a központi fizikai kutató intézetbe. negyedóra múlva már az egész intézet ismerte a moszkvai üzenetet. a szűkszavú szöveg nagyon is sokat mondott fehér istvánnak, az atomenergiakutató intézet sugárvédelmi főosztálya vezetőjének és munkatársainak.

és a pille nevű sugárdózismérő és -értékelő készüléket ugyanis ők fejlesztették ki, s a tervektől a kész berendezés megvalósulásáig alig kilenc hónap telt el. érthető örömmel fogadták a táviratot, mint ahogy az űrből érkező híreket is.

- sok nehéz pillanat volt a pille megalkotása során - mondja szabó péter pál, az egyik kutató. - a leglehetősebb körülményeket is figyelembe vettük a készülék megalkotásakor, mégsem voltunk teljesen biztosak a pille tökéletességében. egyszer például föltettük a kérdést: mi van akkor, ha a sugárdózismérő fűtőáramköre meghibásodik? akkor bizony folyamatosan melegszik majd, és a végén tönkremegy, - adtuk meg mi magunk a választ. hetekbe tellett, míg végre módosítani tudtuk a készüléket, így egy esetleges hiba esetén sincs baj. végül győzött az elektromérnök kollégánk sokszor este is bentmaradt az intézetben, hogy újra és újra ellenőrizze a készülék adatait.

- máskor éppen vizsgálatnak vetettük alá a pillét, amikor elromlott a klímaberendezés, és páradús levegő áramlott a 10 celsius-fokos készülékre, amely ettől nagymértékben bepárasodott. akkor bizony nagyon megijedtünk, hogy valami baja lesz. szerencsére azonban csak néhány paramétere változott meg és a gyors, intenzív szárítás hatására ez is visszaállt az eredeti értékre.

- én a legnehezebb pillanatot kedden este éltem át - idézi fel szabó péter pál. - néztem az űrből sugárzott tévériportot, de őszintén szólva nem is az űrhajósokat, hanem a pillét figyeltem. nagy élmény volt farkas birtalan kezében látni, aki aztán kubászov felé nyujtotta, ő azonban nem vette észre azonnal. a kis fehér doboz sulytalanul lebegett a fülke fala felé. nyomban eszembe jutott, mennyit bajlódtam azzal, hogy tökéletesen biztonságba helyezzzük a fűtőszállást, a dokkolás idejére. mérnöktársaimmal több héte át dolgoztunk azon, hogy minden szempontból kifogástalan ütésállapító tokot tervezzünk a számára. most pedig enélkül röpködött a fülkében. persze hogy izgultam egy kicsit, nehogy odaütődjön valaminek. de azután nem lett semmi baj, kubászov szépen átvette a készülékünket. /mti/

19.45 nj

--

8 ucsje

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Belföldi hírek

s z o m b a t

bb. 1. béke és barátsági hónap - táviratok, levelek, a szolidaritás üzenetei

1/az/gk/gw/dg ie

1980. május 30.

megható, fölemelő és elgondolkoztató olvasmány az a levél és távirat-köteg, amelyet az utóbbi hetekben juttattak el üzemi, intézményi, lakóhelyi közösségek, munkások, mezőgazdasági dolgozók, értelmiségiek az országos béketanács titkárságához. amihez a sorok kötődnek: a béke és barátság hónapja, közéletünk immár hagyományos, nagy tavaszi akciósorozata, amely május 9.-én, a győzelem napján kezdődött.

a levelek, táviratok jól érzékeltetik, tükrözik, hogy hazánk lakossága, a társadalom szinte minden rétege rokonszenvvel és eszmei közösségvállalással kísérte figyelemmel a béke-világparlament elnökségének a hónap elején megtartott ülését, a népek világparlamentjének szófiában megrendezendő szeptemberi eseményét előkészítő bizottság munkáját, az európai biztonság helyzetét áttekintő értekezletet, mely fórumoknak parlamentünk adott otthont.

/folyt.köv.

- 1 -

bb. 1. /béke és barátsági hónap - 1./folyt./

nagy viszhangot váltott ki a „budapesti felhívás”, népeket, kormányokat a béke megoltalmazására felszólító dekrétuma. azt hirdeti a kötegyáni távirat: az emberekben él a remény, hogy mielőbb oldódik a nemzetközi feszültség, mihamarabb politikai enyhülés töri meg a hidegfrontot, helsinki szellemében folytatódik a párbeszéd, s majdan az együttműködés újabb tervterveit nyitja meg a madridi konferenciára.

Lányok-asszonyok írják, a budapesti 02-es postahivatal irányító osztályának dolgozója: „szeretünk szép és kezünk munkájának eredményeként jól berendezett lakásban élni családjainkkal, gyermekeinket félelem nélkül nevelni, számukra hasznos szakmát választani, jövőjük útját egyengetni. nőkhöz szólunk, az anyákhoz, éljenek a világ bármely részén, álljanak ki a békéért, ne ragadjon el sehol életetek a háború, ne termelje a rokkantak, lelki sebesültek seregét.,,

győrből egyházi férfiak írják, a lelkes békegyűlésnek résztvevői, einsteint, századunk egyik legnagyobb lángelméjét idézve, aki ezt mondotta: „ha az esetleges harmadik világháború bekövetkezne, akkor az azután következő háború fegyvere már csak a farkósból lehet.,, csatlakozunk a békét akaró milliókhoz - szól üzenetük, amelyben leszögezik: „tárgyalóasztalhoz kell kényszeríteni a békétleneket, fegyverek fékevesztett felhalmozását.,, középiskolások írják, a kőrösi csoma sándor gimnázium tanulói: „a béke világában akarunk élni!!!,, levélben tiltakoznak a kardcsörtetők ellen a veszprémi termelészövetkezet babóti üzemegységének gagarin szocialista brigádja: „dolgozni, alkotni csak békében lehet -, deklarálják. szocialista brigád ír a vízművektől, aggodalmát fejezi ki a békéért, a nemzetközi helyzet súlyosbodása miatt a hódmezővásárhelyi hódgép vállalat válámennyi dolgozója. táviratoztak kispestről a béke és barátsági gyűlés résztvevői, azok „akik már átéltek a háború borzalmaival és akik még nem tudják, mi az,, - a nukleáris pusztítóeszközök felhalmozása, amerikai rakéták európai telepítése ellen tiltakoznak. csatlakoztak a budapesti felhíváshoz - táviratban küldvén erről értesítést - komárom városának s járásának kisiparosai. elítélték a fegyverkezési hajszát fokozódását a tatán megtartott megyei békenagygyűlés résztvevői - erről tudósít a néhánysoros levél, melyhez függelékül mellékeltek az aláírások százait tartalmazó lapokat.

/folyt.köv./

- 2 -

bb.1. béke és barátsági hónap - 2./folyt/gw

szolidárisak vagyunk a fasizmus ellen harcoló latin-amerikai népek küzdelmével - táviratozták a szegedi magas-es mélyépítő vállalat dolgozója. hasonló táviratot küldtek az apci tanács és a község népfrontbizottsága, a heves megyei tanács építőipari vállalat szakszervezeti küldöttértékeztetésének résztvevői, a globus nyomda és a kőbányai pataky istván művelődési központ dolgozója, kisdiákok a szigetvári általános iskolából, termelészövetkezeti tagok jobbágyiból, kutas község lakossága, a péri egyetértés tes leányai-asszonyai, a berettyóújfalui állami gazdaság és a ruhagyár dolgozója.

befejezéséhez közeledik a békehónap eseményeinek sorozata. június első harmadával véget érnek a békegyűlések, konferenciák, fesztiválok, szemináriumok, mindama fórumok, amelyeken társadalmunk különböző rétegeiből - munkások, mezőgazdasági dolgozók, értelmiségiek, alkalmazottak, egyházi személyiségek, kisiparosok, az ifjabb s az idősebb korosztálybeliek köréből - ezernyi ember tettek, tesznek hitet országunk szilárd békepolitikája mellett, nyilvánítják szolidaritásukat a szabadságukért, függetlenségükért, az emberi jogokért küzdő népekkel, amelyeket az imperiaizmus új offenzívája fenyeget, veszélyeztet. s teszik ezt majd akkor is, ha a békehónap hivatalosan véget ér. /mti/

- . -

bb. 2. író-olvasó találkozók, irodalmi műsorok az ünnepi könyvhéten

1/km/rj bc ie

1980. május 31.

az idén is gazdag program várja a magyar könyv tavaszi szemléjének ünnepén az olvasókat.

a fővárosban az állami könyvterjesztő vállalat a radnóti miklós színpadon „kifutópálya”, címmel irodalmi műsort rendez június 2-án hétfőn este hét órakor. az esten - jeles művészek tolmácsolásában - az ünnepi könyvhétre megjelent kiadványokból hangzik el összeállítás.

a főváros utcáin, terein felállított 58 sátorban, 111 pavilonban, 111 könyvesboltban, és mintegy 2500 munkahelyi könyvterjesztőnél kínálják az újdonságokat az olvasóknak. a sátraknál könyvbemutatókat, a könyvbarát-körökben, az üzemekben, az intézményekben és több művelődési otthonban író-olvasó találkozókat szerveznek. több kerületben - folytatva a szép hagyományokat - helyi programokkal teszik emlékezetesebbé az élő magyar irodalom nagy seregszemléjét.

/folyt.köv./

-3-

bb.2. /író-olvasó... 1. folyt./rj

a könyvhét alkalmából vasárnap délelőtt 11 órakor a vám-és pénzügyőrség zenekara térzenét ad a Liszt Ferenc téren. minden ünnepi könyvhét alkalmával a könyvsátraknál a szerzők dedikálják frissen megjelent köteteiket. az idei megnyitó színhelyén számos íróval költővel a Liszt Ferenc téren találkozhatnak majd az olvasók. vasárnap többek között Csukás István, Moldova György, Garai Gábor, Horváth Péter, Barabás Tibor lesz a könyvsátrak vendége. ugyanezen a napon a Blaha Lujza téren Mezei András és Jókai Anna, a Váci utcában Horváth Péter, Tóth Judit, a Kosztolányi Dezső téren Fodor András írja alá könyveit.

6. június 1-e
június 2-án hétfőn, a Liszt Ferenc téren Hegedüs Géza és Gáspár Margit, a Blaha Lujza téren Rákosy Gergely, Barabás Tibor, Szalay Lenke és Janikovszky Éva, a Váci utcában Spira György, Mándy Iván, Hernádi Gyula, Baranyi Ferenc dedikál.

az idei könyvhét új dolog, hogy színművészekkel is találkozhatnak az olvasók a Bástya mozi előtti könyvsátornánál. június 1-én vasárnap Harsányi Gábor, június 2-án hétfőn Pásztor Erzsébet, június 3-án, kedden Bordán Irén, június 4-én szerdán pedig Balázsovits Lajos találkozik az olvasókkal. /mti/

-.-

bb. 3. elsőfilmes rendező a „ballagás”, -t

1/jok/dg/rj ie

1980. május 31.

Juliusban ismét ballagnak a Kőbányai I. László gimnáziumban; az iskolai szünetet használja fel forgatásra az első filmes rendező, Almási Tamás, aki „ballagás”, címmel készít egész estés produkciót.

a ma film dialóg filmstudio „ujonca”, 1970-ben került a filmszakmába; gyakornokként, majd asszisztensként mintegy husz játékfilm munkálataiban kapott feladatot, szerzett tapasztalatot. ő rendezte a Kisz kb megbízásából a havannai vit-ről készült „hasta mañana”, című riportfilmet. az utóbbi hónapokban Radányi Géza „jobbkezeként”, dolgozott a „circus maximus”, című alkotáson.

/folyt.köv./

o

-4-

bb. 3. /elsőfilmes... 1. folyt./rj

első filmjében - nagy andrással közösen írt forgatókönyve alapján arra igyekszik választ adni, hogy a fiatalokban meglévő ösztönös lelkesedés, hatalmas energia, jobbitó szándék - megfelelő tapasztalatok hiányában - gyakran miért és hogyan őrlődik fel, s fordul a visszajára.

a filmbeli negyedik osztály huszonnyolc tanulója ezekben a napokban válogatja ki a rendezőt; az első fordulóban hétezer budapesti középiskolásból kétszáz maradt, akikkel telerecording próba-felvételeket készítenek. a legjelentősebb szerepeket diák lányokra, fiukra tehát amatőrökre osztja majd ki a rendező.

az operatőr Máriaassy Ferenc lesz. /mti/

-.-

bb. 4. megélénkült az idegenforgalom

1/kg/rj pp ie

1980. május 31.

megélénkült az idegenforgalom az országban, sokezer hazai és külföldi turista kelt utra, hogy Budapesten, a Balaton partján vagy más tájakon töltsék a vikendet. a kempingek is nyári kemping-képet mutatnak, a fővárosban a római-parti táborba péntek délutántól folyamatosan érkeztek a turistacsoportok, főként az ndk-ból, csehszlovákiából, de olyan távoli országokból is, mint Japán és Ausztrália. a kempingen belül táborépítés folyik, a lengyel slupsk városának gyermekei számára állítanak fel uttorótábor-t, amelyben kéthetenként váltják majd egymást a nyár folyamán a csoportok. az ország más részein is megindult a kemping-élet, Sikonda, Harkány, Mezőkövesd és Makó táborában több százán ütötték fel sátrukat, s a Balaton-parti kempingek is az idei legnagyobb forgalmat bonyolítják le, a hét végén ezért megnyitotta kapuit a Badacsonyi tábor is.

/folyt.köv./

-5-

o

bb. 4. /megélénkült az idegenforgalom... 1. folyt./rj

a szokásostól eltérően ezen a hétvégén a budapesti szállodák nagyrésztében sok szoba maradt üresen alig 70 százalékos a kihasználtság, ugyanakkor több vidéki szálloda jelentett teltházat. a szegedi kivételével a hungarhotels szinte valamennyi szállodája megtelt, így a többi között foglalt a szombathelyi claudius, a pécsi panonia és a salgótarjáni karancs. a tihanyi motelben és a füredi marinában elsősorban osztrák vendégek pihennek.

sokan a hazai utazási irodákkal indultak a hétvégén egy vagy kétnapos autóbuszos országjáró utra, így például a cooptourist szervezésében zempléni körutazáson vesznek részt budapesti turisták, a volántourist szarvasra az arborétum megtekintésére, nyugdíjasoknak pedig kalocsára a szelidi tóhoz indított autóbuzst. /mti/

--

bb. 5. feltárják a város „érhálózatát”, - közműtérkép készül kaposvárról

kász/st/rj ie

1980. május 31.

megkezdődött kaposvár közműhálózatának feltérképezése, amelynek során feltárulnak a régi, és nyilvántartásban kerülnek az újonnan épülő víz-, villany-, gáz- és telefonvezetékek. a város érrendszerének felméréséhez a pécsi geodéziai és térképészeti vállalat szakemberi fogtak hozzá somogy székhelyén, s a közeljövőben a megye négy másik városában, továbbá a kiemelt balatonparti településeken, balatonbogláron, lellen, valamint fonyódon is hozzákezdnek a munkához.

az új, egységes országos térképrendszerbe illeszkedő közműnyilvántartás bevezetését az évm utasítása alapján határozta el kaposvár tanácsa a gyakran előforduló vezetékronválások megelőzése végett. a közművek üzemeltetőinek birtokában lévő dokumentumok hiányossága és pontatlansága miatt ugyanis a földmunkagépek nem egyszer komoly sérülést okoztak a város alatt húzódó csövekben, kábeleken.

/folyt. köv./

o

-6-

bb. 5. /feltárják a város... 1. folyt./rj

az új vetületrendszerben ábrázolt közműhálózati alaptérképekről az üzemeltető vállalatok szakági helyszinrajzokat kapnak, amelyek pontosan mutatják a keresett vezeték helyét, mélységét, sőt a legfontosabb méreteit is. a geodéták kutatásai alapján részletes adattárat hoznak létre, amely először az ország tíz legjelentősebb városának, később pedig valamennyi közművesített településének az érhálózatát rögzíteni fogja. /mti/

--

bb. 6. befejezték a paraj feldolgozását a győri hűtőházban

mzs/rj st rj ie

1980. május 31.

befejezték az őszi vetésű paraj feldolgozását a győri hűtőházban. az idén a szokásosnál két héttel később fogtak hozzá, mert a hűvös idő késleltette a paraj beérését, minőségében azonban nem tett kárt. a másfél hónapig tartó szezonban 960 tonnát mélyhűtöttek ebből a közkezdelt főzelékfélékből. jól vizsgáztak azok az új gépek, berendezések, amelyeknek most volt a premierjük. napi 30 tonna feldolgozását tették lehetővé, s ugyanakkor mentesítették a nehéz fizikai munkától a hűtőházi dolgozókat. a munkát ősszel folytatják a koratavaszi vetés termésének mélyhűtésével. /mti/

--

o
-7-

bb. 7. hétfőtől engedményes butorvásár - a bubiv butorok végleges árcsökkentése

i/kf/rj pp ie

1980. május 31.

a butorértékesítő vállalat június 2-től, hétfőtől - amíg a készlete tart - engedményes vásárt rendez budapesti butorboltjaiban, valamint a fővárosi, a szegedi, a győri, a szombathelyi és a nagykanizsai domus-áruházakban. a vásárba bevont cikkek engedménnyel adja a vállalat kiskereskedelmi partnereinek is. az akcióban mindenféle széket, 27 fajta fotelt, 18féle kárpitozott garnitúrát 30 százalékkal, a klára, az eszter és a morgó konyhabutorokat, a balázs gyermekszoba-be rendezést, valamint a gardrob szekrényeket 20 százalékkal olcsóbban árúsítják. a cardett fotelt gréti szövettel 3.000 forint helyett 1.142 forintért kínálják, anora garnitúra mars szövettel 16.350 forint helyett 11.795 forintba kerül. az engedményes vásárba bevont butorok megvételénél a lakosság megközelítően 40 millió forintot takaríthat meg.

a butorért az engedményes akción kívül ugyancsak június 2-től a bubiv termékek zömének árát véglegesen 5-8 százalékkal mérsékelte. az árcsökkenést az tette lehetővé, hogy a budapesti butoripari vállalat is mérsékelte termelői árait.

joggal merül fel a vásárlók körében, hogy míg az elmúlt hónapokban és még az utóbbi hetekben is hiánycikknek számított a butor, most egyszeriben miért kínálja őket kedvezménytel a kereskedelem. ennek okáról a butorért vezetői az mti munkatársának elmondották, hogy az elmúlt hónapok nagy kereslete közepette is voltak egeyes, főleg kárpitozott butorok, amelyeket a kivitelükhöz, a hozzá felhasznált szövetekhez képest drágállott a közönség, s e miatt maradtak a raktárakban. a butorért arra törekszik, hogy árai jobban feleljenek meg a termékek célszerűségének és esztétikai értékének. az engedményes vásárral a vállalat célja az, hogy tapasztalatokat szerezzen az arányos árak alkalmazásához és képet kapjon arról, hogy fogadnak a vevők egyes butorokat alacsonyabb áron. az így szerzett ismereteket később a termelőkkel való áralkuban, a választék és az árak kialakításában hasznosítják majd. /mti/

--

8.15 rj

-8-

bb. 8. tizenkétmillió forint vállalati lakástámogatás

ráb/st/rj ie

1980. május 31.

a komárom megyei állami építőipari vállalat ebben a z ötéves tervben eddig 12 millió forintot fizetett ki dolgozóinak lakásépítés és -vásárlás támogatására. ez kétmillió forinttal több, mint amennyit eredetileg terveztek felhasználni ilyen célra. személyenként és átlagosan 40.000 forint kölcsönt kaptak az igénylők, akiknek többsége fizikai munkás. ilyen módon 280 építőmunkás jutott a tervidőszak alatt új otthonhoz a megyében, s jelenleg is 75 új lakás készül részükre - ugyancsak vállalati támogatással.

a vállalatnál gondosan mérlegelik a kölcsönigénylők szociális helyzetét, s új módszereket is bevezettek a lakásépítési alap igazságos szétosztására. több alkalommal például a termelési tanácskozások résztvevői döntöttek arról, hogy kik a legérdemesebbek a kölcsön felvételére. jól bevált az a kísérlet is, hogy a vállalat által hirdetett pályázat keretében a z építésvezetőségek az elért többlettermelés nagyságától függően egy vagy több dolgozójuk számára terven felül kaptak lakásépítési, illetve vásárlási támogatást. /mti/

--

bb. 9. korszerűsítés a győri kötöttkesztyűgyárban

mzs/rj st ie

1980. május 31.

két legkeresettebb termékcsoporthoz, a divatkesztyű és a sportruha gyártását korszerűsíti az idén megkezdett 50 millió forintos fejlesztés keretében a győri kötöttkesztyűgyár. 24 kesztyűgyártó automatát vásárolnak, amelyek egy és öt ujjas változatban kötik színes, mintás kézrevalót. az új gépeken a hazai alapanyagból évente 900 ezer pár kesztyű készül. a győri kesztyűnek már hagyományosan jó piaca van nyugat-európában és a skandináv országokban, ahol - a piackutatások előrejelzése szerint - a jelenleg exportált mennyiségnél jóval több is eladható. a sportruha üzemben a régebbi varrógépeket olyan célgépekkel cserélik ki, amelyek egy-egy varrási művelet gyors és pontos elvégzésére készültek. a célgépesítés révén 20 százalékkal tudják növelni az üzemrész termelékenységét.

a rekonstrukciót jövőre fejezik be. eredményeként 10 százalékkal nő a termelés mennyisége, s 24 százalékkal a termelés értéke, a gépek ára pedig másfél év alatt megtérül. /mti/

--

28.25 rj

-9-

bb. 10. Lottó nyeremények

rj hgy

1980. május 31.

a psortfogadási és lottóigazgatóság közlése szerint a 22. játékhéten öttalálatos szelvény nem volt. a lottónyeremények a nyereményilleték levonása után a következők:

4 találatos szelvénye 76 fogadónak volt, nyereményük egyenként 98 204 forint,

3 találatos 7641 fogadónak volt, nyereményük egyenként 490 forint.

a 2 találatos szelvények száma 205 986 darab, ezekre egyenként 23 forintot fizetnek. /mti/

-. -

bb. 11. az olasz hírügynökség elnöke hazánkban

rj hgy

1980. május 31.

gianni granzotto, az ansa olasz hírügynökség elnöke a magyar távirati iroda meghívására május 26. és 31. között Magyarországon tartózkodott. megbeszéléseket folytatott az mti vezetőivel a két hírügynökség együttműködéséről. fogadta őt bajnok zolt államtitkár, a minisztertanács tájékoztatási hivatalának elnöke, valamint rácz páál külügyminisztériumi államtitkár. /mti/

-. -

bb. 12. új ezer személyes kemping nyitott balatonberényben

káp/rj hgy

1980. május 31.

új ezer személyes kempinggel gyarapodott a balaton déli partja: a gyorsfejlesztési program keretében balatonberényben elkészült kemping, szombattól fogadja vendégeit. ezen a napon a déli parton újabb kempingek is kinyitottak: iszofokon az aranyparti 1200 személyes, valamint a zamárdi autós és a boglári sellő kemping. a sítour déli parton lévő 19 kempingjéből és két nyaralótelepéből már 9 fogadja a turistákat. június 15-től pedig már valamennyi a vendégek rendelkezésére áll.

/folyt.köv./

9.00 rj

-10-

bb. 12. / új ezer személyes... 1. folyt./rj

a sítour változatos szórakozási lehetőségeket teremt. szombattól a balatonföldvári üdülőkörnyéki klubban, hétfő kivételével minden nap este, mozi-diszkót rendeznek. itt a fiataloknak diszkó közben különböző témájú filmeket is vetítenek. /mti/

-. -

bb. 13. mini kiállítás az első repülőverseny évfordulójára

i/kf/rj pp hgy

1980. május 31.

„miniatűr” kiállítást nyitott szombaton a közlekedési múzeum abból az alkalomból, hogy 70 éve tartották rákosmezőn az első budapesti nemzetközi repülőversenyt.

blériot, a la manche-csatorna első átrepülője 1909 őszén mutatkozott be a magyar főváros lakosságának, s repülésének nagy közönségsikere tette lehetővé a nemzetközi vetélkedő megrendezését. a versenyre 30 külföldi pilóta nevezett, mellettük három magyar is indult. több sikeres repülés, egy viszonylag szerencsés zuhanás - andré frey francia pilóta kétfedelű gépével a nézők közé zuhanva hat személyt megsebesített - közepette 11 napig tartott a verseny.

eredeti plakátokkal, versenyképekkel, okmányokkal, egykori sajtótudósításokkal és több évtizedes kis modellekkel emlékezik meg az eseményről a múzeum kiállítása, amely június 30-ig tekinthető meg. /mti/

-. -

bb. 14. debreceni nagyvásár

szüi/rj hgy

1980. május 31.

két évtized után ismét felújították a debreceni nagyvásárt, amelyet az idén szombaton és vasárnap a nagyerdőben rendeznek meg. a hajduságból, valamint a környékről 15 ipari és kereskedelmi vállalat, 16 ipari szövetkezet és 72 népművész, iparművész, kiskereskedő vesz részt a kétnapos rendezvényen.

/folyt.köv./

9.20 rj

-11 -

1037

bb. 10. Lottó nyeremények

rj hgy

1980. május 31.

a psortfogadási és lottóigazgatóság közlése szerint a 22. játékheten öttalalatos szelvény nem volt. a lottónyeremények a nyereményilleték levonása után a következők:

4 találatos szelvénye 76 fogadónak volt, nyereményük egyenként 98 204 forint,

3 találatos 76 fogadónak volt, nyereményük egyenként 490 forint.

a 2 találatos szelvények száma 205 986 darab, ezekre egyenként 23 forintot fizetnek. /mti/

--

bb. 11. az olasz hírügynökség elnöke hazánkban

rj hgy

1980. május 31.

gianni granzotto, az ansa olasz hírügynökség elnöke a magyar távirati iroda meghívására május 26. és 31. között Magyarországon tartózkodott. megbeszéléseket folytatott az mti vezetőivel a két hírügynökség együttműködéséről. fogadta őt bajnok zolt államtitkár, a minisztertanács tájékoztatási hivatalának elnöke, valamint rácz páál külügyminisztériumi államtitkár. /mti/

--

bb. 12. új ezer személyes kemping nyitott balatonberényben

káp/rj hgy

1980. május 31.

új ezer személyes kempinggel gyarapodott a balaton déli partja: a gyorsfejlesztési program keretében balatonberényben elkészült kemping, szombattól fogadja vendégeit. ezen a napon a déli parton újabb kempingek is kinyitottak: iszfokon az aranyparti 1200 személyes, valamint a zamárdi autós és a boglári sellő kemping. a siotour déli parton lévő 19 kempingjéből és két nyaralótelepéből már 9 fogadja a turistákat. június 15-től pedig már valamennyi a vendégek rendelkezésére áll.

/folyt.köv./

9.00 rj

-10-

bb. 12. / új ezer személyes... 1. folyt./rj

a siotour változatos szórakozási lehetőségeket teremt. szombattól a balatonföldvári üdülők helyi klubban, hétfő kivételével minden nap este, mozi-diszkót rendeznek. itt a fiataloknak diszkó közben különböző témájú filmeket is vetítenek. /mti/

--

bb. 13. mini kiállítás az első repülőverseny évfordulójára

i/kf/rj pp hgy

1980. május 31.

„miniatűr” kiállítást nyitott szombaton a közlekedési múzeum abból az alkalomból, hogy 70 éve tartották rákosmezőn az első budapesti nemzetközi repülőversenyt.

blériot, a la manche-csatorna első átrepülője 1909 őszén mutatkozott be a magyar főváros lakosságának, s repülésének nagy közönségsikere tette lehetővé a nemzetközi vetélkedő megrendezését. a versenyre 30 külföldi pilóta nevezett, mellettük három magyar is indult. több sikeres repülés, egy viszonylag szerencsés zuhanás - andré frey francia pilóta kétfedelű gépével a nézők közé zuhanva hat személyt megsebesített - közepette 11 napig tartott a verseny.

eredeti plakátokkal, versenyképekkel, okmányokkal, egykori sajtótudósításokkal és több évtizedes kis modellekkel emlékezik meg az eseményről a múzeum kiállítása, amely június 30-ig tekinthető meg. /mti/

--

bb. 14. debreceni nagyvásár

szü/rj hgy

1980. május 31.

két évtized után ismét felújították a debreceni nagyvásárt, amelyet az idén szombaton és vasárnap a nagyerdőben rendeznek meg. a hajduságból, valamint a környékről 15 ipari és kereskedelmi vállalat, 16 ipari szövetkezet és 72 népművész, iparművész, kispáros, kiskereskedő vesz részt a kétnapos rendezvényen.

/folyt.köv./

9.20 rj

-11-

1037

bb. 14. / debreceni nagyvásár.. folyt./rj

bő választékot találnak a nagyvendőre látogatók háztartási cikkekből, műszaki árukból, ruházati termékekből, élelmiszerekből, játékokból. a fogyasztási cikkeket előállító helyi ipar is jelen van a vásáron, s az ipari szövetkezetek olyan árukra is felvesznek megrendelést, amelyet a helyszínen nem árusítanak. azok, akik a lakásukat akarják díszíteni, fazekasok, gyertyaöntők, kézimunkázók gazdag választéku termékeiből válogathattak. a régi debreceni mesterségek: szabók, kalaposok, szücsök készítményei is kaphatók az idei nagyvásáron. /mti/

--

bb. 15. virágbemutató kedvezményes virágvásár szombathelyen

lér/rj hgy

1980. május 31.

szombaton virágbemutatót, kedvezményes virágvásárt rendezett szombathelyen, a város központjában és a ságvári endre kisz lakótelepen a megyeszékhely népfront bizottsága, szépítő egyesülete valamint a kertész tsz. elsősorban azokat a virágokat, cserepes dux disznóvénnyeket, örökzöldeket mutatták be, melyek nyugat-dunántul talaj és éghajlati viszonyainak megfelelően a házak előtt, az erkélyeken, az ablakokban és a házikertekben a legalkalmasabbak a telepítésre. az érdeklődők ezekből válogathattak, vásárolhattak kedvezményes áron s a helyszínen megfelelő szaktanácsot is kaptak.

a bemutató és vásár eredményeként újabb házakat, lakótömböket, utcákat öltöztetnek virágba a tiszta, virágos szombathelyért mozgalomban résztvevő lakók. /mti/

--

bb. 16. májusfa kitáncolás Körmenden

lér/rj hgy

1980. május 31.

szombaton rendezték meg nagy érdeklődés mellett - körmenden a hagyományos májusfa kitáncolást. a műsor a folklór jegyében zajlott le. a batthyány kastélyban élő népművészet címmel kiállítás nyílt, amelyen a város és a környék fafaragóinak, szalmafonóinak, fazekasmestereinek, szakköreinek legszebb alkotásait mutatták be. ezt követően vas megye néptáncgyűjtései, pávakörei, citerazenekarai tartottak szakmai bemutatót.

/folyt.köv./

9.45 rj

-12-

10.45
5P

bb. 16. / májusfa kitáncolás... 1. folyt./rj

az együttesek a bemutató után részt vettek egy kedves régi népszokás felelevenítésében. a népviseletbe öltözött fiatalok „kitáncolták,, azt a májusfát, amelyet május elsejére virradó éjszakan állítottak fel a szabadság téren a körmendi kisasok, népi táncosok, énekesek és a fuvós zenekar tagjai bucsuztatták vidáman a májusfát. /mti/

--

bb. 17. a bartók béla

rj hgy

1980. május 31.

zeneművészeti szakközépiskola jazz-tanszaka, a tanszak fennállásának 15 éves évfordulója tiszteletére nyilvános hangversenyt rendez, június 4-én szerdán 19 órakor, az egyetemi színpadon /budapest, v., pesti barnabás utca 1./

--

bb. 18. öntözési tapasztalatcsere

kör/rj hgy

1980. május 31.

az észak-magyarországi vízügyi igazgatóság területén, borsod-és heves megyékben mintegy 25.000 hektárnyi mezőgazdasági terület öntözhető. az öntöző gazdaságok az „idény kezdetén,, szombaton tapasztalatcsere gyűltek össze taktaharkányban. a kétszáz öntözési szakember tájékozódott többek között a rendelkezésre álló és a mesterséges tavakban, folyók holtágaiban összegyűjtött több mint 17 millió köbméter víz gazdaságos felhasználásáról. bejelentették, hogy az észak-magyarországi vízügyi igazgatóság rendszeresen tájékoztatja majd a gazdaságokat a talajok nedvességtartalmáról, a talajvízszint alakulásáról, hogy a szántóföldi növényeket időben tudják mesterséges csapadékkal ellátni. szóba került a hullámterek, öntöző- és belvízcsatorna menti területek hasznosítása. a szakemberek a gyorsan növekvő nyár-telepítést, valamint gyepgazdálkodás meghonosítását javasolták, ami a gazdaságok jövedelmezőségét is fokozza. javasolták elsősorban a lejtős területeken, valamint a belvitzől veszélyeztetett részeken, így többek között a bodrog- és taktaharkányban meliorációs társulások alakítását. így több pénz áll a társult gazdaságok rendelkezésére, s a megnövekedett közös alapról nagyobb, összefüggő területen lehet elvégezni a talajrendezést, a vízelvezetéssel együtt. /mti/

--

10.00 rj

-13-

10.45
5P

bb. 19. traumatológiai vándorgyűlés szombathelyen

Lér/rj hgy

1980. május 31.

szombaton fejeződött be szombathelyen, a művelődési központban a magyar traumatológus társaság három napos vándorgyűlése, melyre szakemberei érkeztek az ndk-ból, jugoszláviából, ausztriából és az nszk-ból is.

a tanácskozáson a baleseti sebészeti ellátás hagyományos és a legújabb módszereit, feladatait vitatták meg, a szakemberek beszámoltak megfigyeléseikről, tapasztalataikról, a gyógyító munkában előfordult ritka esetekről.

a vendégek megtekintették a szombathelyi markusovszky kórház új korszerű műtőblokkját, amelyben kilenc aszeptikus műtőből álló operációs traktust alakítottak ki.

a tanácskozás ideje alatt orvosi műszerkiállítást is rendeztek, melyen svájci, nyugatnémet és osztrák cégek is bemutatják legkorszerűbb gyártmányaikat. /mti/

--

bb. 20. gyulai zenei verseny

sar/rj hgy

1980. május 31.

két év után ismét zenei versenyt rendez gyula, a szombaton kezdődött kétnapos hangszeres vetélkedőn a liszt ferenc zeneművészeti főiskola öt tagozatának tizenhárom párosa verseng az értékes díjakért - az első helyezett jutalma tízezer forint. a zongorista-hegedűs kettősök gyulai szonátaversenyét a fiatal tehetségek föl kutatása békés megye és gyula zenei életének a föllendítése, a gyulán született erkel ferenc hagyományainak ápolása, és a társas muzsikáláshoz való kedvcsinálás céljából rendezik meg.

a gyulai versenyre öt budapesti, négy pécsi, két szegedi és egy-egy debreceni valamint győri főiskolás páros jutott el, s a kiírás alapján mozart, beethoven, a romantikusok és huszadik századi zeneszerzők műveit szólaltatták meg. az erkel ferenc születésének százhetvenedik évfordulója tiszteletére meghirdetett ii. gyulai zenei verseny vasárnap délután a művelődési központban gálakoncerttel és díjkiosztással fejeződik be. /mti/

--

10.10 rj

-14-

10¹⁰
37

bb. 21. magyar-osztrák textilvegyész találkozó kőszegen

Lér/rj hgy

1980. május 31.v

magyar-osztrák textilvegyész találkozót és tanácskozást rendeztek szombaton kőszegen a latex butorszövetgyárának tanácstermében, a hazai és az osztrák textilipar legjobb vegyészei, koloristái részvételével. a szakemberek szerint a textilipar legfontosabb részművelete a fonást, majd az alapszövet elkészítését követő kikészítés, a végtermékké formálás. a szakmában itt van a legnagyobb szükség a vegyészek tudására, s nem kevesebé a koloristák nagy szakképzettségére, gyakorlatára. a szakemberek az új típusú gyártmányokról, kelmékről, az új színezésekről, kikészítési módokról, a modern viszkózskelmék, illetve keverékek festéséről, kikészítéséről, a hidramid szál gyártásáról, és felhasználásáról, folytattak eszmecsereket. megtárgyalták a szabványosítás és minőségellenőrzés aktuális kérdéseit, s az ezzel kapcsolatos magyar-osztrák gyakorlat tapasztalatait.

a találkozó résztvevői megismerkedtek a kőszegi butorszövetgyár munkájával és korszerű termékeivel is. /mti/

--

bb. 22. „iskolák a közlekedés biztonságáért,,

Lér/rj hgy

1980. május 31.

a szombathelyi savaria közlekedésgépészeti szakközépiskola az „iskolák a közlekedés biztonságáért,, című országos versenyben az elmúlt évi eredményei alapján országos első helyezést ért el. a győztesnek járó harmincezer forint jutalmat szombaton ünnepi iskolagyűlésen adták át a közlekedésbiztonsági tanács vezetői.

a szakközépiskola kiszesei együttműködési szerződést kötöttek a megye közlekedési vállalataival, a közlekedésbiztonsági tanáccsal és a gépjárműoktatással foglalkozó tanintézetekkel. ezek alapján a közlekedési ismeretek elsajátítását több gépjárműbarát szakkör is segíti. az iskola valamennyi tanulója elsajátítja a közlekedési ismereteket és ebből vizsgát tesz. a végzős, negyedik osztályos tanulók több mint háromnegyed része a és b kategóriájú vagy hivatásos jogosítványt kap.

/folyt.köv./

10.25 rj

-15-

10²⁵
37

bb. 22. /,,iskolák... 1. folyt./rj

a diákok az iskola rendelkezésére álló diagnosztikai be-
rendezésekkel, a rendőrséggel közösen rendszeresen részt vesz-
nek a közúti ellenőrzésben. az intézet tamműhelyében társadalmi
munkában vállalkoztak a szombathelyi közlekedési park járművei-
nek felújítására is. ezenkívül kiállításokat, vetélkedőket
rendeznek, és segítik az általános iskolásokat is a közlekedési
ismeretek elsajátításában. /mti/

-. -

bb. 23. halálos balesetek

rj hgy 1980. május 31.

harkány belterületen egy ház előtt a szabó tamás 30 éves
gépkocsivezető kiskunhalasi lakos által vezetett tehergépkocsi-
ról a pótkocsit lekapcsolták és azt öten az udvarba szándé-
koztak betolni. a vonórudat olaj béla 39 éves asztalos, kis-
kunhalasi lakos tartotta, akit a pótkocsi a kapu oszlopához
nyomott. olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy a kórházba szál-
litása közben meghalt. a rendőrség a vizsgálatot szakértő be-
vonásával folytatja.

szabolcs megye mátészalka belterületén egy tehergépkocsi
elütötte dobra istvánné 66 éves nyugdíjas, helyi lakost, aki
a kórházba szállítás után meghalt. a vizsgálat eddigi meg-
állapításai szerint a gyalogos, a már féktávolságon belül
lévő tehergépkocsi elé lépett. a rendőrség folytatja az
ügy vizsgálatát. /mti/

-. -

bb. 24. csehszlovákiai vendégszereplésre utazott a győri gyermek-
néptáncgyűttes

mzs/rj hgy 1980. május 31.

csehszlovákiai vendégszereplésre utazott szombaton a győri
mező imre uttörőház gyermek néptáncgyűttese. a nívódíjjal ki-
tüntetett 45 tagú csoport a léva melletti hronske-klacanyban ren-
dezett néptáncfesztiválon vesz részt. a kis táncosok első
külföldi fellépésükön olyan somogyi gyermekjátékokat, dunán-
tuli és kislétföldi táncokat mutatnak be, melyekkel itthon
már több ízben nagy sikert arattak. /mti/

-. -

11.00 rj

-16-

12.05
37

bb. 25. felhőszakadás szolnokon

end/rj hgy 1980. május 31.

ritkán látott felhőszakadás volt szombaton délelőtt szolnokon
és környékén. fél 11 körül szinte éjjeli sötétség borult a vá-
rosra, majd intenzív esőzés indult meg. alig félóra alatt le-
hullott vizet a város kanálisai, csatornái képtelenek voltak
elnyelni a belterületi főutvonalakon a gépjárművek husz-har-
menc centiméteres vízben közlekedtek. a négyes számú főutvonal e-
gyes városi szakaszát teljesen elborította a víz. /mti/

-. -

bb. 26. ismét megáradt a duma szigetköznel

cser/rj hgy 1980. május 31.

újból megáradt a duma szigetköznel. szombaton reggel a víz-
magasság elérte az első fokú árvízvédelmi készültség szintjét.
a készültséget azonban nem rendelték el, mert a gátak állapota
ezt nem tette indokolttá. a víz elborította a helyenként több
kilométer széles árterületet. a folyamszabályozási és a fakiter-
melési munkákat abba kellett hagyni. az áradás a vadállomány életét
is megzavarta. el kellett menekülniük az ártéri szigetektől.
/mti/

-. -

bb. 27. hazánkba érkezett az osztrák kereskedelmi miniszter

ut/rj pp hgy 1980. május 31.

szombaton dr. josef staribacher osztrák kereskedelmi és iparügyi
miniszter sághy vilmos belkereskedelmi miniszter meghívására
hazánkba érkezett. az osztrák miniszter vasárnap délelőtt részt-
vesz a bah csomópontnál épülő új szálloda alapkövetésénél. /mti/

-. -

11.03 rj

-17-

12.05
37

bb. 28. ndk szövetkezeti vezetőinek magyarországi látogatása

i/pp/rj hgy

1980. május 31.

szlamenicky istvánnak, a szövetség elnökének meghívására dr. heinz fahrenheit, az ndk fogyasztási szövetkezetek szövetsége /vdk/ elnökének vezetésével május 27-31 között szövetkezeti delegáció tartózkodott hazánkban.

a két ország szövetkezeti vezetői a tárgyalások folyamán kölcsönösen tájékoztatták egymást a két ország szövetkezeti szervezeteinek tevékenységéről. megállapították, hogy kapcsolataik az elmúlt években gyümölcsözően fejlődnek. az ndk és hazánk fogyasztási szövetkezeti szervezetei fő feladatuknak tekintik, hogy az együttműködés hatékonyságát minden területen fokozzák. megvitatották és egyeztetették további feladataikat az együttműködés fejlesztése érdekében, véleményeket cseréltek a nemzetközi szövetkezeti mozgalom helyzetéről.

a német szövetkezeti delegációt fogadta marjai józsef, a minisztertanács elnökhelyettese.

a tárgyalások eredményeképpen a két szervezet elnöke aláírta a szövetség és a vdk közötti, az 1981-85 évekre szóló társadalmi-gazdasági együttműködésre vonatkozó megállapodást.

az ndk szövetkezeti delegációja elutazott hazánkból.
/mti/

--

bb. 29. elutazott hazánkból hans joachim heusinger

rj hgy

1980. május 31.

szombaton elutazott dr. hans-joachim heusinger, a német demokratikus köztársaság miniszterelnökhelyettese és igazságügyminiszter, aki dr. markója imre igazságügyminiszter meghívására küldöttség élén hivatalos látogatást tett hazánkban.

/folyt.köv./

11.30 rj

-18-

12.15
31

bb. 29. /elutazott... 1. folyt./rj

a miniszterek áttekintették a két ország közötti jogi kapcsolatok helyzetét, és a kapcsolatok fejlesztésének lehetőségeit. megállapodtak abban, hogy új együttműködési megállapodást kötnek a két minisztérium között. a miniszterek kicserélték tapasztalataikat a jogalkotás, és az igazságszolgáltatás kérdéseiben is, különös tekintettel arra a szerepre, amit a jog és a joggyakorlat a gazdasági fejlődés szolgáltatásban betölt.

a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren dr. markója imre igazságügyminiszter bucsuztatta, jelen volt rudolf rossmeisl, az ndk rendkívüli és meghatalmazott nagykövete is.
/mti/

--

bb. 30. az nrsz pártmunkás küldöttségének látogatása hazánkban

rj hgy

1980. május 31.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának meghívására május 27-31. között látogatást tett hazánkban a német szocialista egységpárt pártmunkás küldöttsége, dr. heinz besserrel, a kb mezőgazdasági osztálya helyettes vezetőjével az élén. a küldöttség a mezőgazdaság fejlesztésének és a tudományos-műszaki eredmények hasznosításának tapasztalatait, valamint a mezőgazdaság és a feldolgozó ipar együttműködését tanulmányozta. a delegációt fogadta kovács antal, a központi bizottság tagja, a kb ipari mezőgazdasági és közlekedési osztályának vezetője.
/mti/

--

bb. 31. stockholmban folytatják „a svéd, akinek nyoma veszett”, forgatását

i/ö9x/rj bc hgy

1980. május 31.

szombaton stockholmba utazik a mafilm kilenctagu stábja, hogy ott folytassa „a svéd, akinek nyoma veszett”, című magyar-nsz- svéd koprodukciós film forgatását. a svéd főváros egyik külső kerületében, lidingóban előreláthatólag 15 napon át dolgoznak maj sjöwahl és per wahlö 1968-ban megjelent - a rakéta regényujságban folytatásokban közölt-, azonos című krimijének megfilmesítésén.

a magyarországi „első féltidő”, során a gellért szállóban, a nagyvásárcsarnokban, a margitszigeti hajós alfréd uszodában és a ferihegyi repülőtéren is megfordult a bacsó péter rendező irányításával dolgozó nemzetközi kollektíva. az utolsó hazai felvételeket pénteken a gellért szállóban készítette andor tamás operatőr.
/mti/

--

12.15 rj

-19-

12.15
31

bb. 32. szegedi színészek vendéggjátéka szabadkán

dén/rj hgy

1980. május 31.

a szegedi és a szabadkai színházak közötti ideai együttműködési megállapodás alapján szombaton jugoszláviába utazott a szegedi nemzeti színház prozai társulatának egyik csoportja. szabadkán molnár ferenc „a doktor ur.” című bohózatával vendégszerepelnek. játékok viszonzául a szabadkai népszínház társulata junius elején ken kesey kakukkfészek című drámáját adja majd elő a szegedi kissozínházban. /mti/

--

bb. 33. felhasználható: 14 órától!

váci györgy könyvkötő mester kiállítása sopronban

mzs/rj ká

1980. május 31.

váci györgy aranydíjas könyvkötő mester munkáiból nyílt kiállítás szombaton sopronban, a liszt ferenc művelődési központban. a tárlaton csaknem 200 bőr-kötésű könyv és album látható. a mives bőr-kötéseket néhol növényi ornamentikák, másutt geometrikus formák díszítik. a bőrbe préselt minták konturjait arany színezés emeli ki.

a kiállítás a könyvkötő mesterség titkaiba is bepillantást nyújt. bemutatnak régebbi és újabb könyvkötő gépeket és számos mintaducot, amelyek segítségével a mesterek a könyvborítóra viszik a szebbnél szebb díszítő motívumokat. /mti/

--

bb. 34. felhasználható: 18 órától!

román nemzetiségi uttorok kulturális szemléje

sam/rj ká

1980. május 31.

kétegyháza a művelődési házban szombat délelőtt szilágyi péter, a magyarországi románok demokratikus szövetségnek főtitkára nyitotta meg a román nemzetiségi uttorok kulturális sereg-szemléjét. békés, hajdu-bihar, csongrád két és félszáz művész- kedvelő román általános iskolás diákja jutott el az országos döntőbe, s mutatta be tudását kétegyháza. a kis népzene-szek, énekesek, néptáncosok, bábosok és színjátékosok nagy érdeklődés mellett mutatták be műsorukat. a legjobb szólólisták, illetve együttesek az esti gálán kapták meg az arany, ezüst és bronz minősítéseket. /mti/

--

12.20 rj

-20-

12st
3P

bb. 35. felhasználható: 19 órától!

nemzetközi társastánc csapatverseny békéscsabán

sam/rj ká

1980. május 31.

bécsi, drezdai és békéscsabai csapatok részvételével szombaton este társastánc versenyt rendeztek a békéscsabai ifjúsági házban. a bécsi rot-gold és az ndk-beli drezda társastánc együttese mérte össze tudását a vendéglátók két csapatával. versenyen kívül egy-egy magyarországi és ndk-beli pár is bemutatót tartott. /mti/

--

bb. 36. a magyar éremgyűjtők vándorgyűlése keszthelyen

tóa/rj ká

1980. május 31.

két napig keszthely ad otthont a magyar éremgyűjtők x. országos vándorgyűlésének. a városi színházban rendezett szombati megnyitón székely dénes, az egyesület elnöke köszöntötte a vándorgyűlés többszáz résztvevőjét, köztük a szlovák numizmatikusok egyesületének képviselőit. több tudományos, a vendéglátó város multjával, jelenével foglalkozó előadás hangzott el. egyebek között a fenékpusztai ásatásokról, a festetics kastélymuzeumban működő helikon könyvtár értékes gyűjteményéről, valamint a georgikonról, az első állandó magyar mezőgazdasági szakemberképző intézményről.

a tudományos előadások után a vándorgyűlés résztvevői megkoszorúzták goldmark károly szülőházán elhelyezett emléktáblát, majd megnyílt a balatoni muzeum gazdag gyűjteményét bemutató éremkiállítás. ebből az alkalomból kiállították a hazánk területén forgalomban volt kelta és római arany, ezüst és bronz pénzérméket. az érmék jelentős részét keszthely környékén találták az archeológusok.

a vándorgyűlés alkalmából a keszthely város nagyjai sorozatban goldmark arcképpel díszített érmét adott ki a helyi éremgyűjtőcsoport. /mti/

--

12.25 rj

-21-

13st
3P

bb. 37. simon béla festőművész életműve a pécsi galériában

igó/rj ká

1980. május 31.

a pécssett élő simon béla munkácsy- és janus panonius-dijas festőművész 70 éves. ebből az alkalomból egész életművét - négy évtizedes munkásságát - reprezentáló kiállítást rendezett a pécsi galéria. a szombaton tartott ünnepélyes megnyitón a mecsek fuvósötös koncertet adott a művész tiszteletére.

simon béla az erdélyi fogarason született 1910-ben, főiskolai tanulmányait kolozsvárott és budapesten végezte. művészete igazán baranyában teljesedett ki, ahol több mint harminc éve él. hosszú ideig dolgozott a délszlávok és cigányok lakta alsó-szentmártonban, akkoriban vált a soknemzetiségű táj avatott festőjévé. képeit erőteljes formaadás és dus színvilág jellemzi. 1939 óta szerepel tárlatokon, s eddig mintegy husz önálló kiállítása volt itthon és külföldön.

életművének javát - több mint másfélszáz alkotását - siklós városának adományozta, ahol állandó kiállításon mutatják be képeit. /mti/

--

bb. 38. remenyik zsigmond emlékülés egerben

kov/rj ká

1980. május 31.

remenyik zsigmond-emlékülést tartottak szombaton egerben az író születésének nyolcvanadik évfordulója alkalmából. a tudományos ülésen méltatták remenyik munkásságát. délután a tudományos ülés résztvevői a heves megyei dormánd községbe látogattak. megkoszorúzták az író szülőházát, ahol néhány éve emlékszobát rendeztek be. /mti/

--

12.30 rj

-22-

13¹⁵
3P

bb. 39. felhasználható 17 órától!

kórustalálkozóval megnyitott a „siklói nyár”,

igó/rj ká

1980. május 31.

országos szövetkezeti kórustalálkozóval szombaton megnyitott a „siklói nyár”, elnevezésű kulturális program. a középkori váráról nevezetes dél-baranyai városkát több százezer hazai és külföldi vendég keresi fel az idegenforgalmi idényben. főképpen az ő számukra szervezte meg a tanács a három hónapos kulturális eseménysorozatot.

a szövetkezeti kórusok első siklói találkozásán - szombaton és vasárnap - tizennégy együttes vesz részt, s a jövőben két évenként megrendezik az eseményt. a választás azért esett a tenkesaljai városra, mert ott működik hazánk egyik legrégebb szövetkezeti kórusa, a siklói áfész énekkara, amelynek elődjét 1866-ban alapították.

a találkozón résztvevő mintegy hétszáz szövetkezeti dalos három hangversenyen mutatkozott, illetve mutatkozik be a közönségnek. emellett külön népdaléneklési versenyt is rendeztek és a legjobbak siklós város díját kapták. a találkozón jelenlévő karnagyok szakmai tanácskozáson beszéltek meg a kórusmozgalom időszerű kérdéseit. /mti/

--

bb. 40. időjárásjelentés

rj ká

1980. május 31.

a meteorológiai intézet jelenti május 31-én 13 órakor:

változékony idő

a brit-szigetek felett ciklon örvénylik. ez hűvös és nedves levegőt szállít európa atlanti-óceánnal határos partjai fölé. az erősen megnövekedett felhőzetet többfelé kíséri eső, záporosó. közép- és kelet-európa felett már napok óta tart a változékony időjárás. az északnyugatról érkező hűvös levegő keveredik a földközi-tenger felől származó enyhe, nagy nedvességtartalmú léghullámmal. időnként erősen megnövekszik a felhőzet, és főleg a délutáni órákban ered el az eső, zápor, illetve keletkezik zivatar. az elkövetkező időszakban a kárpát-medencében változékony, szeles, esős idő várható.

/folyt.köv./

13.35 rj

-23-

13¹⁵
3P

bb.40./időjárás ... folyt./zsu

hazánkban pénteken változóan felhős idő volt, többfelé esett az eső, zápor. főleg a déli és a nyugati országrészben volt zivatar, a szombat reggel 7 óráig lehullott csapadék mennyisége általában 5 és 20 mm között változott, de Csongrádon 49 mm-t mértek. a legmagasabb nappali hőmérséklet 20, 26 fok között alakult. szombat hajnalra az ország nagy részén 8, 14 fokig hűlt le a levegő. a hűvösebb délnyugaton volt. szombaton délelőtti általában erősen felhős volt az ég. több helyről érkezett jelentős esőről, záporról. az északnyugati, északi szél fokozatosan megerősödött, a dunántúlon időnként viharos széllelkések is előfordultak. a hőmérséklet 11 órakor 11 és 20 fok között változott.

budapesten pénteken a hőmérséklet napi középértéke 19,6 fok volt, ez 1,2 fokkal magasabb, mint a százéves átlag.

szombaton 12 órakor budapesten 18 fokot mértek, a tengerszintre átszámított légnyomás 1002 mb, gyengén süllyed.

a balaton vizének hőmérséklete siófoknál 11 órakor 17 fok volt.

várható időjárás vasárnap estig:

időnként felszakadozó felhőzet. többfelé előforduló eső, záporosó, helyenként zivatar. élénk, sokfelé megerősödő, a dunántúlon viharossá fokozódó északnyugati, északi szél.

a várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 8, 13, a legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap 16, 21 fok között.

a duna vizállása budapestnél 346 cm, hőmérséklete 15,5 fok.

/mti/

.-.

bb.41. hétfői munka a földeken

i/ng/tób/end/szü, cser/kör/z/zsu ká 1980. május 31.

az ideai hűvös tavasz a szeszélyes időjárás az egész országban késleltette a mezőgazdasági munkákat. május utolsó hete végre kedvezett a földeknek, s a felmelegedés hatására mindenütt biztató képet nyújt a határ. az alföldön, a dunántúlon, és az északi megyékben egyaránt dolgoztak a hétfőn a földeken, hogy behozzák az elmaradt.

/folyt.köv./

13.40/zsu

-24-

13⁰⁰
3P

bb.41./hétfői ... folyt./zsu

Csongrád megyében kielégítően fejlődik a növényzet; a buza kifejezetten sűrű állományu, ami jó lejel, igaz, fokozott növényvédelmet is igényel, hiszen a párás levegő a sűrű növényzet között elősegítheti a lisztharagot képződését. a szántóföldi zöldségfélék - paradicsom, fűszerpaprika - ültetését csak május közepén kezdték el, ám az azóta eltelt két hétben annyira előrehaladtak a munkával, hogy már csak néhány száz hektárra kell kihelyezni a palántákat. a szegedi fűszerpaprikatermő tájörzet gazdasági kölcsönösen kisegítik egymást ültetőberendezésekkel, így egyetlen gép sem áll tétlenül, más esztendőkből június közepe felé szokták befejezni a fűszernövény palántázását, most viszont legfeljebb 3-4 napi munka van hátra.

a jászságban és a tiszazugban is kihasználják a kedvezőre fordult időjárást, folyamatosan palántázzák a kertészeti kultúrákat. a jászfényszaru béke térsz 400 hektárnyi zöldségtermő-földjébe nyolc nagyteljesítményű palántázógép rakja a zsenge palántákat. a paradicsom kiültetését már befejezték, csak a paprikáé és a dinnyéé van hátra. paprikából főleg az édes fajtákat teszik földbe, ezeknek nagy a keletjük külföldön. a jászberényi zagyva-menti térszben ugyancsak befejezték a paradicsompalánták kiültetését, és jelenleg a paprika- illetve dinnyepalántákkal foglalatalkodnak. mezőheken a táncsics térszben a növényápolás a fő gond, hiszen már két hete földben van a fűszerpaprika. az exportra szánt fűszernövény ápolását jórészt kézi erővel, családi brigádok végzik.

a hajdusági termelőszövetkezetekben a lucerna és a füter-més betakarításra mozgósítottak minden erőt az elmúlt napokban. nemcsak a növénytermesztők, hanem más ágazatok dolgozói is kaszálják a gyepek, rétek termését, hogy elegendő szalastakarmány legyen az állatállománynak télire. ezzel párhuzamosan lombtrágyázzák az őszi kalászosokat.

a kistal-földön a cukorrépa és a kukorica növényápolásán dolgoztak a gépek és teljes lendülettel folytatták a lucerna betakarítását. az első kaszálás jó termést adott. az őszi- és a tavaszi kalászosok fejlődése is meggyorsult az utóbbi napokban.

/folyt.köv./

13.45/zsu

-25-

13⁰⁰
3P

bb.41./hétvégi ... 2. folyt./zsu

borsod megyében is teljes üzem volt a Lucernaföldeken. a betakarítás a befejezéséhez közeledik, a Lucernaliszt-készítő üzemek több mint 30 helyen teljes kapacitással dolgoztak, a szerencsi járásban és a bodrogközben hozzákezdtek a kultivátorozáshoz. a szántóföldi kertészetekben, így a mezőcsáti, valamint az úzdi járásban egész szombaton palántáztak. a gazdaságok eddig 1200 hektáron ültettek zöldséget, a paradicsom, paprika és a kései káposzta, valamint karalábé ültetésével tovább növelik ezt a területet, elsősorban a borsodi iparvidék ellátására./mti/

--

bb.42. csucsforgalom a melegvízű strandokon

kász/zsu ká

1980. május 31.

igal és csokonyavisonta melegvízű strandjai zsúfolásig megteltek a balaton partjáról odasereglett vendégekkel, akik a hűvösen bucsuzó május utolsó napját fürdőzéssel töltötték szombaton. az igali gyógyfürdő, amelyet a május elsejei nyitás óta összesen tizenöt ezren kerestek fel, most egyetlen nap alatt kétezer látogatót fogadott, a csokonyavisontaihoz pedig mintegy félezer vendéget szállítottak a reggel óta folyamatosan érkező menetrendszerű és külön autóbuszjáratok. a fedett medencékben főleg a gyógyulást áhító idősebbek, a szabadtériekben pedig az időjárással kevésbé törődő német turisták lubickoltak. rajtuk kívül sok csehszlovák, lengyel és szovjet fürdővendéget is fogadtak somogy melegvízű strandjai./mti/

--

bb.43. a belföldi főszerkesztőség hireinek jegyzéke szombaton 14.00 óráig

rj hgy

1980. május 31.

1. béke és barátsági hónap
2. író-olvasó találkozók
3. elsőfilmes rendező
4. megélénkült az idegenforgalom
5. feltárják a város „érhálózatát,”
6. befejezték a paraj feldolgozását
7. hétfőtől engedményes butorvásár
8. vállalati lakástámogatás
9. korszerűsítés győrtt
10. lottó nyeremények

/folyt. köv./
14.00/zsu

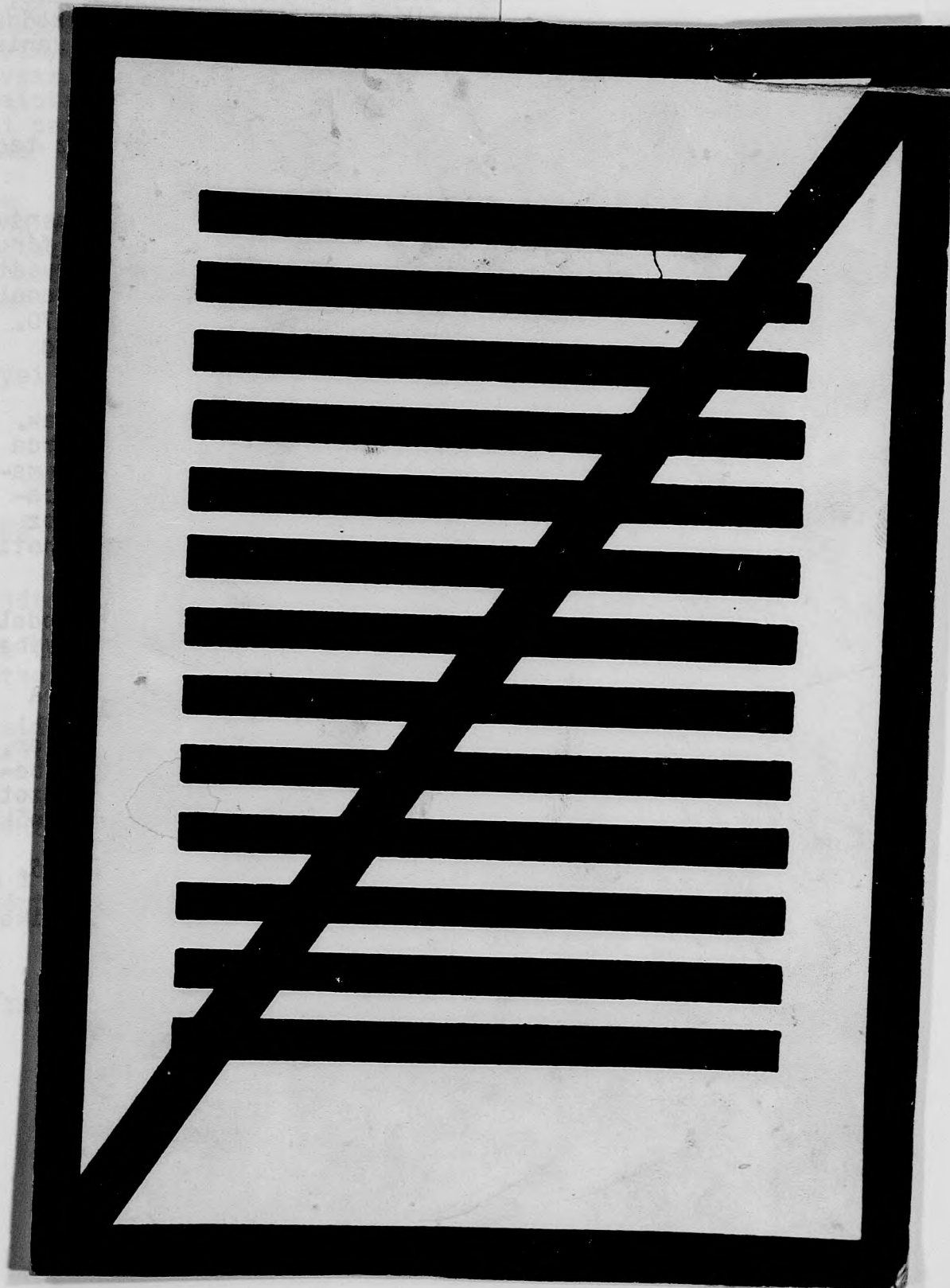
-26-

14.05
SP

27

F

Hidnyit a
27. lap!

bb.44. ünnepi könyvhét országos vidéki megnyitója szegeden

dén/zsu ká

1980. május 31.

szombaton szegeden a dugonics téren rendezték meg az ünnepi könyvhét országos vidéki megnyitóját. az eseményen ott voltak a könyv magyarországi ünepére a szocialista országból hazánkba érkezett írók, költők, műfordítók és kiadói szakemberek is. gárai gábor kossuth-díjas költő, a magyar írók szövetségének főtájkára, ünnepi megnyitójában kiemelte, hogy hazánkban állandóan növekszik a könyvek iránti érdeklődés. ezt tükrözik a csongrád megyei adatok is. csongrádban ugyanis tavaly több mint nyolcvankét millió forintért vásároltak könyvet az emberek, kétszer annyit mint 1972-ben.

a megnyitó beszéd után a szegedi nemzeti színház tagjainak közreműködésével ünnepi műsort mutattak be.

a szegedi dugonics téren tizenöt pavilon várja olvasni-lyáloval a vásárlókat. helyet kapott a téren a jugoszláviai fórum kiadó is magyar nyelven megjelentetett köteteivel. a könyvsátrakban bemutatkozik a szegeden megjelenő tiszatáj című irodalmi folyóirat, a kincskereső, valamint az idén fennállásának 70. évfordulójához érkezett szegedi napilap, a délmagyarország szerkesztősége is.

A magyar urrók szövetségének gyermeklapja,

szegeden szombaton több könyvkiállítást nyitottak. a városi képtárban a gyomai, a békéscsabai és a szegedi nyomda legjobb termékeit mutatják be. az ifjúsági házban a szép magyar könyv 1979 címmel nyílt kiállítás. a közművelődési palota kupolacsarnokában a fennállásának 25 éves jubileumához érkezett corvina könyvkiadó háromszáz szép kötetét tekinthetik meg az érdeklődők.

a könyvhéten 110 író-olvasó találkozót, rendhagyó irodalmi órát, kiállítást, műsoros programot rendeznek csongrád megyében.

az ünnepi könyvhét országos szövetkezeti megnyitójára ugyancsak szombaton a tolna megyei támasiban a gögös ignác járási művelődési központban rendezett ünnepségen került sor. szilvasán pál, a szövetség elnökhelyettese mondott megnyitó beszédet. az ünnepségen részt vett íróvendégek: jókai anna szot-és józsef attila-díjas, tuskés tiber józsef attila-díjas írók, és csoóri sándor józsef attila-díjas költő műveiből havasi judit és szabó andrás, az egyetemi színpad tagjai adtak elő. a járási művelődési központban könyvkiállítás nyílt, a ház előtti könyvsátrakban pedig az íróvendégek dedikálták műveiket. /mti/

14.15/zsu

--
-28-

14.15
SP

felhasználható 19 órától!

bb.45. szakszervezeti kórusok találkozója tapolcán

feh/mv/zsu ká

1980. május 31.

szombaton tapolcán megkezdődött a veszprém megyei szakszervezeti kórusok kétnapos találkozója. lassan két évtizedes hagyomány, hogy a balatoni idegenforgalmi szezon elején dalos-találkozóra gyűlnek össze veszprém megye szakszervezeti kórusai. e találkozó veszprém megye legfontosabb kórusrendezvényévé fejlődött, amelyen szinte valamennyi együttes részt vesz. itt többek között az ajkacsingeri, a padragi, a várpalotai bányász férfikar, a zirci, a péti munkáskórus, a pápai pedagógus énekkar, a veszprémi szmt liszt ferenc vegyeskar és veszprém város vegyeskara.

a 19. kórustalálkozót több mint ezer dalos jelenlétében a petőfi ligetben nyitották, majd a városi művelődési központban megkezdődtek a minősítő hangversenyek. a 19 együttes legjobbai este bemutató koncertet tartottak és került a kórusvezetők színia tapasztalatcseréjére is.

a veszprém megyei dalosok kétnapos találkozásának rendezvényei vasárnap balatonfüreden folytatódnak. /mti/

--

bb.46. Lottó nyeremények

k/zsu ká

1980. május 31.

a sportfogadási és Lottó igazgatóság közlése szerint a 22. játékhéten 5 találatos szelvény nem volt.

a Lottó nyeremények a nyereményilleték levonása után a következők:

4 találatos szelvénye 76 fogadóknak volt, nyereményük egyenként 98.204,- forint

3 találatos szelvénye 7.592 fogadóknak volt, nyereményük egyenként 492,- forint

a 2 találatos szelvények száma 206.023 darab, ezekre egyenként 23,- forintot fizetnek. /mti/

--

14.25/zsu

-29-

14.25
SP

bb.47. hazánkba érkezett abu bakr junis jaber tábornok

gg/zsu ká

1980. május 31.

abu bakr junis jaber tábornok, a libiai arab szocialista népi dzsamahirija fegyveres erőinek főparancsnoka - czinege lajos hadseregtábornok, honvédelmi miniszter meghívására - katonai küldöttség élén hivatalos látogatásra szombaton hazánkba érkezett./mti/

-.-

bb.48. a szerkesztőségek figyelmébe!

p ká

1981. május 31.

mai bb.10.-es számmal közölt lottó-nyeremények tájékoztató-jellegű, a hivatalos adatokat bb.46-os szám alatt közöltük.

/mti/

-.-

bb.49. centenáriumi ünnepség rudabányán - 1880-ban kezdődött a nagyüzemi ércbányászkodás

kör/p ká

1980. május 31.

a nagyüzemi vasércbányászat 100. évfordulója alkalmából ünnepséget rendeztek szombaton rudabányán, a művelődési központban. simon páál nehézipari miniszter ünnepi beszédében többek között szólt arról, hogy az eltelt évszázad alatt hazánk egyetlen vasércbányájából kerekén 32 millió tonna vasércet termeltek ki, s ennek érdekében több mint 80 millió tonna földet mozgattak meg. a nagyüzemi ércbányászkodás 1880-ban a borsodi bánya társulás megalapításával kezdődött. rudabánya már ebben az időben élen járt a korszerű művelésben, uttörő szerepet töltött be a külfejtés hazai meghonosításában, és már a századfordulón bevezették a földalatti tárókban a villamos mozdonyszállítást. a meddőhányók erdősítésével ugyancsak példát mutatott. a felszabadulás után az új dúsítómű épült, a földalatti munkahelyeken gyorsított vágathajtást vezettek be, s alkalmazták a furókocsival végzett robbantásos eljárást.

az ünnepi beszédet követően a miniszter jubileumi oklevelet adott át bics istván igazgatónak.

az ünnepségen, amelyen részt vettek borsod megye és az edelényi járás párt-és állami vezetői, a szot- és a bányász szakszervezet, továbbá a társüzemek, a különböző bányászati ágazatok, intézmények képviselői, a rudabányai üzem legjobb dolgozóit, több előadás hangzott el a vasércbánya jövőjéről, a környező községek életében betöltött szerepéről.

/folyt köv./
16.50/p

-30-

17¹⁰

bb.49./centenáriumi.....folyt/p

a centenáriumi ünnepség alkalmából kapolyi lászló nehézipari miniszterhelyettes megnyitotta az újjárendezett országos érc- és ásványbányászati muzeumot. a termekben a hazai bányászkodás emlékeit mutatják be, köztük az egykori ércbányászati gépek makettjeit, valamint napjaink érc- és ásványbányászati eszközeinek modelljeit. ugyancsak a centenáriumi alkalmából nyitották meg a muzeum új épületében a dr. földváry aladár kossuth díjas geológus munkásságát bemutató állandó kiállítást. a tudós érdemeit takács ernő egyetemi tanár, a miskolci nehézipari műszaki egyetem bányamérnöki karának dékánja méltatta. a kiállításon látható a földváry professzor által összeállított ásványgyűjtemény, továbbá a különböző földtani kutatásokról készült számos vázlat, metszet és tudományos dolgozat.

a muzeum előtti parkban ez alkalommal avatták fel a felszabadulási emlékművet, a bányászok emlékművét, valamint azt a betonkeretbe foglalt „határkövet”, amely az egykori bányahatárt jelölte./mti/

-.-

felhasználható: 19.30 órától

bb.50. ábrahám kálmán hazaérkezett az nszk-ból

z/p sl

1980. május 31

ábrahám kálmán építésügyi és városfejlesztési miniszter szombaton hazaérkezett az nszk-ból, ahol delegáció élén - dr. dieter haack, területrendezési, építésügyi és városépítési miniszter meghívására - a két ország építőipara közötti együttműködés továbbfejlesztéséről tárgyalt. elsősorban az energia-takarékos építési eljárások alkalmazásáról, korszerű épület-fenntartási technológiák bevezetéséről folytattak megbeszéléseket. megállapodtak, hogy megvizsgálják a két ország vállalatai közötti építőipari tervezésben és kivitelezésben főként a harmadik piacon történő együttműködés lehetőségeit. kölcsönösen támogatják a szorosabb kapcsolatok kialakítását a két ország építés-szövetségei között is./mti/

17.15/p

-31-

18¹⁰

felhasználható : 19 órától!

bb.51. a szíriai pártmunkásküldöttség látogatása

mi/p pr sl

1980.május 31.

az mszmp és az arab ujjászületés szocialista pártja együttműködési munkaterve alapján május 25-31. között szíriai pártmunkásküldöttség tett látogatást hazánkban amin abdul bakirnak, a hama megyei pártbizottság mezőgazdasági osztálya igazgatójának vezetésével. a küldöttséggel, amelyet fogadott Kovács Antal, az mszmp kb tagja, a kb ipari, mezőgazdasági és közlekedési osztályának vezetője, megbeszélést folytatott Zsuffa Ervin osztályvezető helyettes.

a vendégek látogatást tettek az mszmp kb külügyi osztályán, valamint a mezőgazdasági termelést, a szövetkezeti mozgalmat irányító intézményekben. tanulmányozták a mezőgazdasági területen folytatott pártmunka tapasztalatait, megtekintettek különböző típusú mezőgazdasági üzemeket ./mti/

felhasználható 18 órától!

bb.52. üdvözlő távirat

s/prc/p sl

1980. május 31.

Losonczi Pál, az elnöki tanács elnöke táviratban üdvözölte az olasz köztársaság elnökét, a köztársaság kikiáltása, az olasz nemzeti ünnep alkalmából. /mti/

bb.53. huszezren a vasas-juniálison

t mg/s/p sl

1980. május 31.

színes sátrak és térzene; diaporáma és sportvetélkedő; önvédelmi bemutató és délutáni disco-zene. étel, ital és 20 ezer ember: vasas-juniális és ifjúsági napot tartanak hét végén a hüvösvölgyi nagyrét zöldjében.

/folyt köv./
18.15/p

-32-

18 80

bb.53./huszezren afolyt/p

a szombat reggeli esőre hajló idővel nem sokat törődve már a 10 órai ünnepélyes zászlófelvonásra ellepték a vasasok a hüvösvölgyi nagyrétet. a hangulat a régi vasas-juniálisokat idézte. az idei, ezúttal 13. juniális a korábbiakéhoz hasonlóan gazdag programmal és tartalommal várta a vasas dolgozókat és családtagjaikat. mozgalmi találkozókra éppúgy sor került, mint gyermekműsorokra, vagy filmvetítésekre, de részt vehettek a kirándulók játékos vetélkedőkön is, vagy ha ehhez nem volt merszük, akkor kedvükre beszélgethettek vagy bekapcsolódhattak a rögtönzött kórusokba. közben reggeltől estig zene szólt a nagyréten, előbb térzene, majd magnóból áradó muzsika. mindez a hagyományokat idézte, ám ez a juniális mégiscsak különbözött az előzőektől, már csak azért is, mert az idén először az Anna rét helyett a hüvösvölgyben rendezték meg. nem volt rossz választás, hiszen a nagyrét környezeti adottságai, technikai körülményei jobban megfelelnek egy ilyen nagy rendezvény igényeinek, mint a korábbi színhely. nem is hagyták ki a lehetőséget: a tisztáson színpadot emeltek, amelyen a muzsikás, majd a Vujisics együttes mutatta be műsorát, de volt folklór és kodály-mű is -utóbbi a vasas művészegyüttes előadásában- és persze sok humor, neves előadókkal.

de főként a mondanivalója különböztette meg az idei juniális az előzőektől, az idén a moszkvai olimpia jegyében a béke, a népek közötti barátság, a szolidaritás vezérelte a program összeállítását. olimpikonok találkoztak szakmunkástanulókkal, Gedő György ökölvívónak, Nagy Mariann kézilabdázónak, S. Makray Kati tornásznak több tucat kérdésre kellett válaszolnia. a délután különben is a sporté volt, foci- és fejelőbajnokságot rendeztek sötétedésig, de nem panaszkodhattak az idősebbek sem. tornászparádét, s ökölvívó bemutatót nézhettek végig. a hüvösvölgyi gépkocsiparkolóban vállalati autóbuszok jeleztek, hogy vidékről is érkeztek brigádok, üzemi kollektívák. a székesfehérvári ikarus üzemből és a szolnoki mezőgép-től éppen úgy eljöttek, mint a fővárosból; csepelről vagy a Ganz-Márvag-tól és az egyesült izzóból, közben az időjárás is meggondolta magát és igazodott a juniális hangulatához, déltől már napsütésben tarkállott a rét.

a juniális vasárnap folytatódik, ugyancsak színes, gazdag programmal. /mti/

18.25/p

-33-

18 80

bb.54. időjárásjelentés

s/p sl

1980. május 31.

a meteorológiai intézet jelenti 1980. május 31.-én szombaton este:

hűvös, szeles idő

a várható időjárás az ország területére vasárnap estig, időnként kissé csökken a felhőzet, többfelé várható újabb záporosó, zivatar. az északnyugati szél erős, a dunántúlon viharos lesz. a legmagasabb nappali hőmérséklet 14-19 fok között lesz.

/mti/

-. -

bb.55. a belföldi főszerkesztőség híreinek jegyzéke 14 órától zárásig

p sl

1980. május 31.

44. ünnepi könyvhét
45. szakszervezeti kórusok
46. hivatalos lottónyeremények
47. hazánkba érkezett
48. szerk. figy.
49. centenáriumi ünnepség
50. ábrahám kálván hazaérkezett
51. szíriai pártmunkásküldöttség
52. üdvözlő távirat
53. vasas juniális
54. időjárásjelentés
55. hírjegyzék

/mti/

-. -

20.04/p

-34-

20²⁰

v é g e

készült az mti belföldi főszerkesztőségében
főszerkesztő: pásztor jános
szerkesztette: halasi györgy
kálmán sándor
somogyi lajos

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.008/K

Belföldi hírek

1980. május 31. s z o m b a t

magyar űrhajós

bkk1. ki lehet űrpilóta? - a kövérség kizáró ok, 180 centinél magasabb se lehet

Lász/kz/zsu di

1980. május 31.

az űrpilóták kiválasztása, felkészítése, új, izgalmas feladatot adott a hazai orvostudománynak is. a megbízást a kecskeméti működő repülőorvosi vizsgáló kutató intézet látta el, ahol hideg jános orvosvezetési irányításával külön orvoscsoport foglalkozik az „űrgyógyászattal”, egy évig készültek arra, hogy 1977-ben megkezdhesék a magyar űrpilóta jelöltek egészségügyi kiválasztását és részt vállaljanak a nemzetközi űrkutatásból. arra a kérdésre, hogy ki lehet űrpilóta, milyen megterhelést kell elviselnie a föld vonzásköréből kikerült embernek, az intézetben elmondták:

- a követelményekre jellemző, hogy a majdnem száz önkéntes jelentkezőből, akik a felhívásnak megfelelően az első osztag talyu szuperszónikus pilóták közül kerültek ki, négyen álltak ki a feszített próbatételt. már a válogatásnál kizáró ok a kövérség, a 180 centiméter feletti magasság, ezt követi a heteken át tartó fizikai és klinikai vizsgálat. kimerítő terheléssel, fejjel lefelé fektetés, gyors pörgetés, „hintáztatás”, teszt próbára a jelölt fizikai állapotát, akaraterejét. a műveletek alatt gépek regisztrálják a szív, az érrendszer működését, az agyi tevékenységet.

/folyt.köv./

08.15/zsu

-1-

Ha 9³⁰

magyar űrhajós

bkk.1./ki lehet ... folyt./zsu

akrobata-mutatványnak és beillik az egyensúlyérzék ellenőrzése, amikor a jelöltet egy golyón mozgó lapra állítják, s közben másik teststabilitását. mesterségesen előidézett stressz-hatások közben vizsgálják a szervezet állóképességét, információbefogadását, gyors cselekvőképességét, a szem, a fül és a gége működését. mindezt korszerű műszerek ellenőrzik, regisztrálják, orvosok irányításával. az előírásban szerepelő mintegy száz próbatételt a jelölteknek hiánytalanul, s a kívánt szinten kell teljesíteniük. egyetlen próba nem teljesítése a jelölt kizárását jelenti. előfordult például a vizsgálat során, hogy a vállalkozót aki minden követelménynek magas szinten megfelelt, hiányos fogazata miatt kellett elutasítani. többen már a felkészülés ideje alatt olyan mérvű gyomoridegességet kaptak, hogy kezdődő gyomorfekélyt mutattak ki a műszerek. emiatt két jelölt maradt le a listáról. a kecskeméti intézetben, a gondos klinikai vizsgálat mellett az egyéb eszközök is megvannak ahhoz, hogy a jelöltek átélhessék mindazokat a megpróbáltatásokat, amelyek az űrben rájuk várnak. a szervezet reakciójáról, az egyén tudatos és tudat alatti viselkedéséről, cselekvőképességéről így szerzett adatok nélkülözhetetlenek az űrpilóta kiválasztásához. mindebből következtetni lehet, hogy több kilót tesznek ki a jelöltek vizsgálati adatait, amikor a csillagvárosban újabb feladatok megoldásával kell gyarapítani. így volt ez farkas bertalan és magyar béla űrhajós-jelöltekénél is, akik kecskeméten maximális teljesítményt értek el.

az űrorvosi kutató munkának a polgári gyógyászat is hasznát látja. ismertebbé váltak például az életfunkciókat befolyásoló stresszhatásokból adódó betegségek előidézői. ennek ismeretében a megelőzésre is mód nyílt az általános gyógyászatban.
/mti/

.-

magyar űrhajós

bkk.2. a jó megoldás nem mindig bonyolult - az interferon kutatási program alkotójánál

i/gl/gg/zsu di

1980. május 31.

amikor farkas bertalan a szaljut-6 fedélzetéről részletesen beszámolt az interferon orvosi biológiai kísérletek megkezdéséről, itt a földön egy magyar alkotó-kollektíva tagjaiból megkönnyebbül sóhaj tört fel. a magyar tudományos akadémia mikrobiológiai kutatócsoportjából és a medicor művek fejlesztőiből szakmunkásaiból álló kis csapat számára ünnep volt ez a nap. közös munkájuk eredményeként, hazánkban kidolgozott és magyar űreszközökkel végezhető tudományos kísérletsor kezdődött el a világűrben.
/folyt.köv./
08.20/zsu

-2-

930

60.008/x

magyar űrhajós

bkk.2./a jó megoldás ... folyt./zsu

az „orionok és dnyeperek”, azóta már a vírusfertőzés elleni védekezés szempontjából oly fontos kutatási program közepén tartanak. az alkotókban pedig az öröm és a feszült várakozás érzései keverednek.

bátkai lászló, a magyar tudományos akadémia mikrobiológiai kutató csoportjának tagja:

- már az űrhajó fellövésének napján nehezen peregtek a perceim - mondja. - a fehérje-sejt preparátumot ugyanis csak az utolsó 24 órában készíthették el bajkonurban lévő munkatársaink. nagy volt a tét, hiszen ha a bonyolult művelet nem sikerül, a kísérlet elmarad, mert nem vihetnek vizsgálandó „nyersanyagot”, magukkal az űrhajósok. nem csoda, hogy - a televízió előtt ülve - az interferonról az űrből érkező első mondatok hallatán elszorult a torkom. igazán azonban csak akkor nyugszom meg, ha kubászov és farkas visszatér a földre. főként azért, mert a két rendkívül és felkészült, rokonszenves ember - mint annyi honfitársamnak - nekem is a szívemhez nőtt. az is fontos, hogy a kozmoszba küldött kísérleti anyag épségben jusson el hozzánk. a kutatási eredmények értékelésére ugyanis intézetünkben kerül sor.

hiros lászló, a medicor művek fejlesztő mérnöke egyben az interferon-készítményeket a világűrbe juttató műszer „szülőatyja,,:

- felejthetetlen marad számomra az a perc, mikor farkas bertalan sulytalanul lebegve a szaljut-6 fedélzetén azt mondta: „a kísérletsort a medicor gyártmánya tette lehetővé,, az egész családom „lesben állt,, hogy magnóra rögzíthessük a nevezetes szavakat. számomra egyébként ez a nem mindennapi feladat azt bizonyította, hogy a kiemelkedő műszaki megoldások nyitja nem feltétlenül bonyolultságukban rejlik. a mi készülékünk egyedüli bravurja - érzésem szerint - éppen az, hogy rendkívül egyszerű alapötletből született. a sejtkulturát óvó egyirányú szelepet ugyanis már évtizedek óta alkalmazzák az iparban./mti/

.-

magyar űrhajós

bkk.3. tenyérnyi balaton: már földi alkalmazásán töprengenek az alkotók

i/gl/pá/zsu di

1980. május 31.

megtörtént a „balaton”, műszer első kozmikus vizsgálata arról, hogy bevált-e, a legilletékesebbek, a kozmonauták nyilatkoznak, majd a műszer létrehozójának, a medicor művek alkotó kollektívájának azonban már a világűrbe érkező első apró hírek megnyugvást jelentenek.

/folyt.köv./

magyar űrhajós

bkk.3./tenyérnyi balaton:

czina józsef, a vállalat gyártmányfejlesztési főosztályának vezetője elmondta:

- amikor a szovjet szakemberek először jártak nálunk és ismertették a műszerrel szemben támasztott követelményeket, egy csöpet magam is elbizonytalanodtam. néhányan azt suttogták: ebbe belebukunk. szerencsére a javarészt fiatalokból álló gárda lelkesedése valamennyiünket átlendített a holtpontra. a „balatonal” sikerült megvalósítanunk azt, ami az egész orvosi műszer-gyártás jövője: a maximális üzembiztonságot és a miniatűr mére-
teket, most már csak egy vágyam van. jó lenne a műszert a földi gya-
korlatba is átültetni, mert segítségével a munkaalkalmasság, a
képességek, a vezetői adottságok minden eddiginél pontosabban
vizsgálhatók... számomra külön öröm, hogy egy földi dolgozik
először az űrműszerekkel, én is szabotcsban születtem, akárcsak far-
kas bertalan, és ugyanabban a gimnáziumban érettségiztem kis-
várdán, ahol ő.

oszkó ferenc mechanikai műszerész számára szakmai meg-
méretést jelentett a „balaton”, elkészítése: - a különleges
útésállósági követelmények miatt a műszer buráját csak egyet-
len darabból faraghattam ki. - emlékszik vissza. - mire elkészül-
tem vele, forgácshegy közepén találtam magam... mindig jó érzés,
ha látom, hogy nem dolgoztam hiába. ez a mostani azonban nem
hasonlítható egyetlen korábbi élményemhez sem. erőt adóan emlé-
kezetes marad./mti/

-. -

magyar űrhajós

bkk.4. mit nyerhetnek a csillagászok

i/ng/mi/pp/zsu di

1980. május 31.

a csillagvizsgáló intézet fő kutatási témája a változó
csillagok tulajdonságainak, és a földi légkör energia háztar-
tásának jobb megértése. a feladatok megoldásához az űrkutatás
eredményeit is felhasználja. az interkozmosz munkájában az in-
tézet égi mechanika és alkalmazásai osztálya vesz részt. erről
mondta almárné illés erzsébet, az mta csillagvizsgáló inté-
zetének tudományos munkatársa:

/folyt.köv./

08.30/zsu

-4-

11no
37

magyar űrhajós

bkk.4./mit nyerhetnek ... folyt./zsu

- intézetünk volt az első olyan intézet magyarországon,
amely bekapcsolódott az űrkutatási tevékenységbe. már 1957-től,
az első mesterséges hold felbocsátásától kezdve folyik a holdak
optikai megfigyelése az intézetben. ez a megfigyelési munka
csillagászati módszereket követelt és a holdak pályájának megha-
tározása is csillagászati feladat. a munka kezdetben csak a
holdak követését segítette, később azonban az összegyűjtött adatok
tudományos hasznosítására is sor került. a cél kezdetől fogva
az volt, hogy megfigyeljük a 200 kilométer feletti légréteg
sűrűségét, de főként a sűrűség változásait. ezekben a légréte-
gekben keringenek ugyanis a mesterséges holdak, és az itt
található levegő fékezi a mozgásukat. abból, hogy egy hold milyen
gyorsan fékeződik le, következtetni tudunk a holdat fékező le-
vegő sűrűségére. és minél pontosabban sikerül a légsűrűség válto-
zásainak törvényszerűségeit megismerni, annál jobban kiszámít-
hatók a holdakra és az űrállomásokra ható fékező erők. ha a
fékező erőt kiszámíthatjuk, akkor az űrállomás helyzetét, és a
szükséges pályamódosításokat is előre jelezhetjük és a végrehajtás
biztosabb és gyorsabb lesz. ez az intézet munkájának gyakorlati
haszna, amit az űrrepülés során is felhasználhatnak. alapkutató-
si szinten pedig azért érdekel bennünket a földi légkör változása,
mert láthatjuk, hogy a napon - a nap is egy csillag - lejátszó-
dó folyamatok miként, milyen időskálával és mechanizmussal hatnak
a földi légkörre./mti/

-. -

magyar űrhajós

bkk.5. a sponterben szemével

zsudi

1980. május 31.

hegedüs csaba, a jelenleg ausztriai edzőtáborozáson tar-
tózkodó magyar birkózó-válogatott szövetségi kapitánya telefon-
interjújában mondta el az mti munkatársának:

- farkas bertalan teljesítményében, mint minden kiváló
eredményben, az a feledhetetlenül emlékezetes, hogy a
sikerhez számtalan szürke nap áran jutott el. hadd vonjak pár-
huzamot: ugyanolyan göröngyös útja lehetett, mint például nekem,
amikor 1972-ben olimpiai bajnoki címig vittem. a magyar birkózó-
válogatott nevében gratulálok ahhoz, hogy honfitársai közül első-
ként dolgozhat föld körül keringő űrállomás fedélzetén. mindig
nagyra értékeltem azokat az embereket, akik nem ismertek lehe-
tetlent. biztosan farkas bertalannak is volt bőven nehézsége.
s hogy unrá lett rajtuk? ez bizonyítja, hogy valóban hivatott volt
erre a feladatra. mert elhivatottság, önszuggesztívó nélkül
a nagy tettek nem mennek!

/folyt.köv./

08.35/zsu

-5-

11no
37

magyar űrhajós

bkk.5./a sportember ... folyt./zsu

hegedüs csaba keménykezű mester. véleménye szerint azzal a rengeteg munkával, amit az első magyar űrhajós elvégzett, mire vinné a tavaly kiugróan eredményesen szerepelt magyar birkózók között - feltéve, ha birkózó lenne ...?

- nem akarok fellengzősen válaszolni, de mi is hasonló erőfeszítéseket teszünk, s ha a tehetséghez szilárd akaratú és becsületos küzdőképesség is társul, úgy nincs cél, amit ne érhetne el az ember. én hallomásból már sokat megtudtam farkas bertalanról korábban, s gondolom akaraterejével a birkózók között is sokra vitte volna ... de a találgatáson túl: bizony elszorult a torkunk, amikor a st. christophi osztrák szövetségi sporttábor illetékeseitől értesültünk a szenzációs hírről, s hól esett az is, hogy ehhez hasonló sikereket kívántak nekünk osztrák sportbarátaink a moszkvai olimpiára./mti/

..

magyar űrhajós

bkk.6. napirenden: az űrkutatás - nemzetközi konferencia és műszaki kiállítás a fővárosban

i/mg/gl/s/zsu di

1980. május 31.

ami izgalmas és új a fizikában, kémiában, biológiában, az mind szóba kerül a nemzetközi űrkutatási bizottság - cospar - hétfőn kezdődő budapesti konferenciáján. a kéthetes tanácskozás iránt világszerte óriási az érdeklődés, eddig 40 ország ezer tudósa jelezte részvételét. a tudományos ülésen csaknem 700 előadás hangzik majd el a föld belső tulajdonságaitól kezdve a csillagok világáig: geofizikusok, meteorológusok éppennyug ismertetik tudományáguk eredményeit az űrkutatásban, mint a számítástechnikusok, vagy a kohászok.

a cospar voltaképpen a tudományos szövetségek nemzetközi tanácsának keretében működő szervezet, amely 1958-ban jött létre, hogy az űreszközök alkalmazó tudományos kutatásokat összefogja, és rendszeresen információ cserére adjon lehetőséget a tudósoknak. az idej, immáron 23. ülésnek különös jelentősége van. ez lesz ugyanis az első olyan szocialista országban rendezett cospar-ülés, ahol ismertetik az interkozmosz együttműködés keretében végzett űrrepülések eredményeit. ennek megfelelően a magyar kutatók is számot adnak majd munkájukról, így a szovjet-magyar űrpáros kutatómunkájához kapcsolódó speciális feladataik végrehajtásáról.

/folyt. köv./

09.15/zsu

11⁵⁰
3P

-6-

magyar űrhajós

bkk.6./napirenden ... folyt./zsu

témagazdagságát tekintve is egyedülálló a cospar történetében az idej rendezvénytársorozat. ezúttal első ízben ugyanis nemcsak az alaptudományok művelői és gyakorlati szakemberek kapnak szót, hanem sok kerül olyan témákra is, amelyek egyszerre több tudományágat érintenek. a cospar-ban tavaly létrehozott, ugynevezett interdiszciplináris tudományágak közötti bizottságok is éppen a konferencia alatt tartják meg üléseiket.

x x x

hold-közet minták és a szovjet-magyar űrrepülés magyar műszereinek mintadarabjai is láthatók lesznek az országos műszaki könyvtár és dokumentációs központ kiállításán, amit június 5-től 19-ig tekinthetnek meg az érdeklődők.

azzal, hogy immár konfitársunk kozmoszbeli tevékenységét is figyelemmel kísérhetjük, megnövekedett az érdeklődés a világűrben végzett tudományos kísérletek iránt. a kiállítás arra hívja fel a figyelmet, hogy az űrkutatás sikerei nem egy szűkörű műszaki elit kísérletezgetésének köszönhetőek, hanem olyan összehangolt munkának, ami a hétköznapi gyakorlatát is gazdagíthatja.

a bemutatóra 800 könyvet, 300 tanulmányt és több mint 30 folyóiratot tartalmazó „űr-bibliográfia” készült. érdekes képek és dokumentumok villantják fel a világűr megismerésének jelentős állomásait és a magyar tudósok, műnökök szerepét ebben a nemzetközi munkában. a két hét során filmvetítéseken és szakmai tapasztalatcseréken vehetnek részt az érdeklődők./mti/

..

09.20 / zsu

11⁵⁰
3P

- 7 -

magyar űrhajós

bkk. 7. a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bkk. 1. számú hírünk /ki lehet űrpilóta?/
címében első bekezdésének első, hatodik, nyolcadik sorában
valamint a folytatás 20. sorában lévő „űrpilóta”, kifejezést kér-
jük mindenhol ű r h a j ó s r a kijavítani.

a bkk. 1. sz. hír második bekezdés harmadik sorában a „szuper-
szónikus pilóták”, kifejezést kérjük s z u p e r s z ó n i k u s
g é p e k p i l ó t á i -ra módosítani.

a bkk. 2. sz. hírünk /az interferon kutatási program alkotói/
cím hírünk folytatása harmadik bekezdésének első sorában he-
lyesen:

már az űrhajó f e l b o c s á t á s á n a k napján... stb.
/mti/

.-

kiegészítés a bkk.7.sz. /szerkesztőségek figyelmébe/ című
anyagunkhoz

mai bkk.5.sz. hírünk /a sportember szemével.../
anyagunk folytatásának 2. bekezdése 5. sorában a szöveg
helyesen:

... már sokat megtudtam farkas bertalanról, s gondolom
... stb. /a k o r á b b a n szó törlendő!/
/mti/

.-

- 8 -

12²⁵
3P

bkk.8. szerkesztőségek figyelmébe!

mai bkk.4.sz. hírünket /mit nyerhetnek a csillagászok.../
almárné illés erzsébet nyilatkozata/ teljes egészében megismétel-
jük. kérjük ezt a változatot felhasználni!

bkk. 4. mit nyerhetnek a csillagászok

1/mg/mi/pp/zsu di

1980. május 31.

a csillagvizsgáló intézet fő kutatási témája a változó
csillagok tulajdonságainak, és a földi légkör energia háztar-
tásának jobb megértése. e feladatok megoldásához az űrkutatás
eredményeit is felhasználja. az interkozmosz munkájában az
intézet égi mechanika és alkalmazásai osztálya vesz részt.
erről mondta almárné illés erzsébet, az mta csillagvizsgáló inté-
zetének tudományos munkatársa:

- intézetünkben már 1957-től, az első mesterséges hold
felbocsátásától kezdve folyik a műholdak optikai megfigyelése.
ez a megfigyelési munka csillagászati módszereket követelt és
a holdak pályájának meghatározása is részben csillagászati feladat.
a munka kezdetben csak a holdak követését segítette, később azo-
ban az összegyűjtött adatok tudományos hasznosítására is sor
került. a cél kezdettől fogva az volt, hogy megfigyeljük a 200
kilométer feletti légréteg sűrűségét, de főként a sűrűség változá-
sait. ezekben a légrétegekben keringenek ugyanis a mesterséges
holdak, és az itt található levegő fékezi a mozgásukat. abból,
hogy egy műhold milyen gyorsan fékeződik le, következtetni tudunk
a holdat fékező levegő sűrűségére, és minél pontosabban sikerül
a légsűrűség változásainak törvényszerűségeit megismerni, annál
jobban kiszámíthatók a műholdakra és az űrállomásokra ható fékező
erők. alapkutatási szinten azért érdekel bennünket a földi lég-
kör változása, mert így is láthatjuk, hogy a napon - a nap is
egy csillag - lejátszó folyamatok miként, milyen időközökkel
és mechanizmussal hatnak a földi légkörre./mti/

.-

12.00/zsu

-9-

12⁴⁰
3P

Belföldi hírek

1980. június 1. v a s á r n a p

bb.1. őzbakvadászat borsodban

kör/p hgy

1980. június 1.

borsodban tíz vadásztársaság puskásai fogtak fegyvert szombaton és vasárnap az utolsó májusvégi őzbakvadászaton. többek között a tiszamenti csenderésekben, ároktő, mezőcsát, tiszadorogma környékén valamint a tokaj környéki és bodrogközi ligeterdőkben apasztották az utóbbi években elszaporodott őzbakok számát.

a borsodi vadásztársaságok az idén a több mint nyolcezer állományt hétszáznál több bak kilövésével csökkentik. ebből mintegy kétszáz a golyóérett, ötszáz pedig a selejtezés során kerül kilövésre. az őz borsodban az utóbbi években szinte teljesen síkvidéki vaddá változott, a bükki és a zempléni hegyekből is nagyjából a mezőgazdasági művelésű területekre húzódott át. azt is megállapították a trófeabírálatok alkalmával, hogy itt erőteljesebb, szebb agancsokat növesztenek.

a május elsején kezdődött őzbak kilövés óta eddig már mintegy 300 vad került puskavégre. fokozottan ügyelnek, hogy megkíméljék az anyaállatokat, mert az első őzgidák már megjelentek a borsodi erdőségekben. /mti/

9.30/p

-1-

1100
MK